

СТАНОВИЩЕ

От

Доц. д-р арх.Екатерина Кръстева Сентова

Архитектурен факултет, Университет по архитектура, строителство и геодезия (УАСГ),
София

Относно: материалите представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“, научна специалност „Архитектура на сгради, съоръжения, конструкции и детайли“ за нуждите на катедра „Градоустройство, теория и история на архитектурата“, Архитектурен факултет, обявен в ДВ бр.9 от 03.02.2015 и интернет страницата на ВСУ „Л.Каравелов“. В конкурса като кандидат участва гл.ас.д-р **Борислава Александрова Манчева-Велкова**, преподавател в катедра „Градоустройство, теория и история на архитектурата“, Архитектурен факултет на ВСУ „Л.Каравелов“.

Настоящото становище е изготвено в качеството ми на член на научно жури, утвърдено с Протокол № 1/04.05.2015 г. от първо заседание на Научното жури, назначено със заповед №296/31.03.2015 г. на Ректора на ВСУ „Л.Каравелов“ - доц. д-р инж. Р. Иванов, на основание на чл. 67, ал.2 и чл. 58, ал.2 от Правилника за развитие на академичния състав във ВСУ „Л. Каравелов“ и Решение на Факултетния съвет на Аф при ВСУ „Л. Каравелов“ с Протокол № 14/ 27.03.2015 г..

1. Кратки биографични данни.

Борислава Александрова Манчева-Велкова се дипломира в специалност „Архитектура“ през 1996 г. във УАСГ, София. В периодите 1996 – 1998 г. и 2000-2006 г. работи последователно като проектант - първоначално в ателието на арх. Иван Сиврев и проф. д-р арх. Любен Сиврев към СПП на Университета по архитектура строителство и геодезия, София, а по-късно към Видасоф ООД – София. От януари 1998 – до януари 2000 г. заема длъжността гл.архитект в Община Медковец, област Монтана.

През 2005 г. защитава докторска дисертация на тема: „Архитектурни проблеми на столовото хранене към промишлените предприятия в условията на пазарна икономика“ и получава научно-образователна степен „Доктор“.

Почти десет години (1998-2008 г.) е хоноруван преподавател по дисциплините „Промислени сгради и територии“ и „Аграрни сгради“ на студентите от специалност „Архитектура“, и „Архитектурно проектиране“ на студентите от специалност „Строителство на сгради и съоръжения“ в УАСГ.

От 2006 г. до момента е гл.асистент във Висше строително училище „Любен Каравелов“ – София, последователно в катедри: „Строителни конструкции и архитектура“, „Архитектурно проектиране и сградостроителство“, „Архитектурно проектиране“ и „Градоустройство, теория и история на архитектурата“. В периода октомври 2012 – юли 2013г. е назначена за ръководител катедра „Архитектурно проектиране“ на ВСУ „Любен Каравелов“ – София. Като преподавател в същия университет арх.Манчева води няколко лекционни курса и участва в курсовото проектиране по промишлени и аграрни сгради.

Кандидатката е член на Съюза на архитектите в България и на Камарата на архитектите в България

2. Общо описание на представените материали.

Гл.ас. арх. **Борислава Александрова Манчева-Велкова** участва в конкурса със следните представени материали:

- **Монографии** – 2 бр. от които една самостоятелна и една в съавторство, с представена декларация за процентно участие;
- **Статии в рецензирани списания** – 3 бр.
- **Доклади, публикувани в сборници с трудове от научни форуми:** общо 13 бр., от които 8 в съавторство;
- **Научно-изследователски проекти** - Участие в проект от научния план на УАСГ: 1 бр.
- **Учебници или учебни пособия** – 2 бр., единия в съавторство с приложено процентно участие

3. Отражение на научните публикации на кандидата в литературата.

Кандидатката представя копия на известни цитирания – 8 бр..

4. Обща характеристика на дейността на кандидата

4.1.Учебно-педагогическа дейност

Гл.ас.д-р арх. **Борислава Александрова Манчева-Велкова** води самостоятелно и има частично участие в няколко лекционни курса:

- Сградостроителство и архитектура за студенти I курс колеж;
- Сградостроителство и архитектура за студенти II курс ССС редовно и задочно обучение (част от лекционния курс);
- Промислени и аграрни сгради за специалност САСС III курс (част от лекционния курс);
- Аграрни сгради за специалност Архитектура III курс ;
- Промислени сгради за специалност Архитектура III курс (част от лекционния курс);

Има дългогодишен опит в курсовото проектиране и упражненията по промишлени и аграрни сгради, водени както в УАСГ, така и във ВСУ „Любен Каравелов“, в който през последните години е конкретно указано участие в:

- АП VII-Аграрни сгради;
- АП IX-Промислени сгради I;
- АП XI-Промислени сгради II;
- АП IV-Промислени и аграрни сгради.

Кандидатката е разработила един web базиран курс за обучение на студенти и е съавтор при изготвянето на един учебник.

4.2.Научна и научно-приложна дейност.

Представените материали относно научната и научно-приложна дейност включват статиите, докладите и монографиите, с които кандидатката участва в конкурса за академичната длъжност „доцент“.

Монографията „Аграрни сгради и комплекси“ представлява подробно изследване на основни аспекти за устройството, функционалните и пространствени въпроси,

включително строителното изпълнение на аграрните стопанства и животновъдни ферми.

Структурата на монографията е оформена в пет части. В уводната част, свързана със същността и развитието на аграрните стопанства се откроява въведената класификация, което е принос на авторката в изследваната област. В част II се проследяват ключови въпроси за планирането и устройството на аграрните стопанства, тенденциите при избор на терен за застрояване. Коментира се актуализираната законодателна и нормативна уредба в сектора, ЗУТ и Наредба 19 от 25.X.2012 г. за строителство в земеделски земи, без промяна на предназначението им. Анализират се тенденциите за устройствено планиране на агростопанските територии в трите най-разпространени местоположения – във и извън населените места и крайселищните територии. Чрез анализа на конкретни примерни решения се проследяват специфични устройствени проблеми, съобразно действащите изисквания на Общите устройствени планове и ПУП. Специално място е отделено и на основни въпроси при разработването на Генералния план, в т.ч. на видовете застрояване, факторите за разположение и противопожарните строително-технически норми. Разглеждат се отделни аспекти за благоустрояването (с акцент изграждането на пътищата) при различните видове животновъдни стопанства.

Основната част на монографията е III-тата, в която се проследяват различни технологии, специфични планировъчни, устройствени, санитарно-хигиенни и др. изисквания при проектирането на отделните видове животновъдни ферми (кравеферми, за отглеждане на телета, свиневъдни, коневъдни, овцевъдни ферми и др.). Прави впечатление задълбоченият анализ, съпроводен с представяне на конкретни размери и параметри на помещенията, оборудването и средата за отглеждане, съобразно различната видова специфика на животните. Анализът на конкретни примерни разпределения допълнително подпомага авторската идея за акцент върху необходимостта от съобразяване с новите изисквания и оптимизирани параметри през последните години в този сектор, с оглед на европейските критерии и нормативи. Очертани са характеристиките на пълната механизация на производствените процеси със специализация и концентрация на производството. Богатият снимков и графичен материал допринася за доброто възприемане и онагледяване на специфичните технологичните съоръжения, оборудване и поддръжка на отделните видове сгради, предназначени за отглеждане на различни животни. Във всеки отделен раздел за животновъдни ферми авторката посочва оптимизирани параметри на използваемата площ, оптимизирани размери на груповите боксове, нормите и факторите определящи оптималния микроклимат в помещенията. Всичко това дава възможност за реално използване на анализираната и систематизирана информация при конкретното проектиране на подобен род обекти. Това считам за подчертан принос на труда, освен разбира се неговата безспорна полза за обучението по дисциплината за аграрните сгради. Сравнителният анализ на конкретни примери от международната практика също допълнително обогатява анализа на разглежданата тематика.

В част IV на труда е систематизирана актуална информация за най-разпространените видове конструкции (носеци и ограждащи), както и строителни материали в аграрните сгради, в т.ч. изолации, изпълнение на подове, настилки и др.. Последната V-та част е посветена на спомагателните и обслужващите сгради в аграрните стопанства. Авторката разглежда по-подробно отделните сгради с различно функционално предназначение. Проследяват се планировъчни, функционални и пространствени въпроси при проектирането им. Тук също е използван установения вече подход за анализ на конкретни примери от практиката. Спомагателните сгради и техните

характеристики, включително селскостопанската техника, машини и уреди, складове за минерални торове и ветеринарните сгради са подробно изследвани. Прави впечатление, че санитарно-битовото обслужване (сградите и помещенията за обслужване на работния персонал) е разгледано сравнително в по-малък обхват и изчерпателност, в сравнение с другите. Въпросите за цялостното обслужване на работниците в аграрните стопанства (включително санитарно-хигиенни звена, хранене, административно обслужване) биха могли да се разгледат по-подробно, в т.ч. с подходящ илюстративен материал.

Във втората монография – „Индустриални и транспортни сгради и комплекси“. Модул 1, кандидатката има 20 % участие в частта Обществено хранене в системата „Труд“, за което е приложена декларация. В тази част са използвани материали от дисертационния труд на арх.Манчева, както и материали от книгата „Кухнята в промишлените предприятия и територии“, в която тя също е съавтор (книгата е представяна сред материалите за придобиване на образователна и научна степен „доктор“). В настоящия труд, нейното участие е свързано с актуализацията на съществуващи функционални схеми. Разработени са и нови такива, в резултат на променените условия за развитие и функциониране на системата за хранене в промишлените предприятия. Същевременно са анализирани възможности за по-голяма флексибилност на представените примери, с оглед на по-широкото им приложение – при обекти за бързо хранене и ресторанти.

От трите представени **статии в рецензирани списания**, две от тях разглеждат студентски проекти от 2 ВУЗА, които предлагат реални идеи за подобряване на транспортните проблеми на гр.София (част I) и гр.Варна (Част II.). Третата статия изследва проблематиката за използване на соларни панели в оранжерийното производство, като се акцентира на перспективното изграждане на енергийно независими комплекси, на базата на възобновяеми енергийни източници, в съответствие с европейските приоритети.

Научната дейност на арх.Манчева включва и изследвания на многообразна проблематика отразена в представените **доклади, публикувани в сборници с трудове от научни форуми**, която може да се групира в няколко направления. В една част основен предмет на изследване са градоустройствените проблеми на промишлените територии и актуални въпроси при планирането на стопанските дворове със земеделски функции (3.3 и 3.7). Друга група включва характерни архитектурно-строителни въпроси и за устойчивата архитектура при проектирането на промишлените сгради и аграрните комплекси (3.4; 3.12 и 3.13). Обект на разглеждане тясно обвързан с нейните дългогодишни изследвания е и темата за общественото обслужване с акцент на столовото обществено хранене в промишлени структури, конни бази, както и използването на малките кухни в обществени и жилищни структури (3.6; 3.9; 3.1). Докладите отразяват и анализи на арх.Манчева по актуални въпроси за конструкциите и архитектурния образ (3.2; 3.10), транспортното обслужване и благоустрояването на териториите и застроената среда (3.8 ; 3.11 и 3.5).

Кандидатката има непосредствено участие при разработването на изследователския проект – „Планировъчна и пространствена организация на малки и средни предприятия, хармонизация с европейските стандарти, Научна тема по договор БН-3, Том II, УАСГ, София 2005 г.

4.3.Архитектурно творчество

Проектантската дейност на кандидатката се характеризира с проектиране на обекти в областта на промишлени, обществени и жилищни сгради, посочени в

автобиографията и втора част на приложения списък - II НАУЧНО-ПРИЛОЖНА ДЕЙНОСТ към материалите за кандидатстване.

4.4. Внедрителска и експертна дейност.

Тази дейност е представена чрез работата осъществявана от кандидатката като член на Съюза на архитектите в България и Камарата на архитектите в България. Могат да се посочат разработките, указани в представения списък за научно-приложна дейност на арх.Манчева.

4.5. Приноси

Приносите в представените материали са свързани с публикациите на кандидатката и нейната индивидуално разработена монография и имат научно-теоретичен и научно-приложен характер.

Научно-теоретичните приноси се свеждат до няколко по-важни направления:

- Предлагане на актуализирани параметри за оразмеряване на звената за столово хранене, съобразени със спецификата и конструктивните мрежи на промишлените сгради;
- Предложения за различна планировъчна структура на кухните към промишлените предприятия, с оглед различните изисквания при разполагането им в градска среда и в отдалечени от селищата терени;
- Обогаляване на съществуващите знания в областта на устройственото проектиране на промишлените територии, аграрните сгради и комплекси, (в т.ч. животновъдни ферми, спомагателни и обслужващи сгради и съоръжения) и планирането на стопанските дворове със земеделски функции, с отчитане на условията на пазарната икономика, целесъобразността на застрояване, функционалността и икономичността на плановите решения;
- Препоръки и примерни решения за създаване на устойчива архитектура при проектирането на аграрните комплекси.

Монографията „Аграрни сгради и комплекси“ има научно-изследователски и приложен принос, със синтезираните изследвания в сферата на аграрните сгради и стопанства. Принос на труда е систематично анализираната проблематика, която обхваща цялостно въпросите за застрояването на териториите, актуализираните изисквания при проектирането и изграждането на животновъдни ферми, с оглед на променените социални и икономически условия в страната ни. По този начин трудът е от полза за съвременната проектантска и образователната практика.

5. Оценка на личния принос на кандидата.

Представените за рецензиране материали са разработени самостоятелно, а разработените в съавторство са с коректно указано процентно участие. Това е обективно доказателство за високия дял на личното участие на кандидатката при формиране на приносите в рецензираната публикационна дейност.

6. Критични бележки. Препоръки.

Към материалите за кандидатстване не са приложени в съответен албум примери от проектантската практика, за по-добра илюстрация на художествено-творческата дейност на кандидатката. В представения списък за научно-приложна дейност, от всички изброени разработки не са ясно открити реализираните.

Като една препоръка към безспорните качества на монографията „Аграрни сгради и комплекси“ е необходимостта от ясна систематизация на изводите от анализа на разгледаните многообразни примери, което би било от полза за читателя.

7. Лични впечатления.

Кандидатката - арх. **Борислава Александрова Манчева-Велкова** познавам от години като прецизна, вискателна и професионално отговорна. Имам впечатления за нейните педагогически качества и умения от преподавателската ѝ работа към катедра „Промислени и аграрни сгради“ на УАСГ и смятам, че са безспорни. Тя е отзивчива и добронамерена, коректна в отношенията със студентите и колегите си.

Заклучение

Представените материали, отговарят на изискванията, свързани със съдържанието и качеството им за заемане на академичната длъжност „доцент“, съобразно Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника към него и Правилника на ВСУ „Любен Каравелов“ – София.

Научната и педагогическата дейност на кандидатката, нейните изследователски разработки се отличават с компетентност и задълбоченост. Тя има дългогодишен педагогически опит и творчески потенциал.

Предвид гореизложеното предлагам на научното жури арх. **Борислава Александрова Манчева-Велкова** да бъде избрана за „ДОЦЕНТ“ по професионално направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“, научна специалност „Архитектура на сгради, съоръжения, конструкции и детайли“ за нуждите на катедра „Градоустройство, теория и история на архитектурата“ при Архитектурния факултет на ВСУ „Л.Каравелов“.

София,
май, 2015 г.

Член на Научно жури:

(доц. д-р арх. Ек. Сентова)